

DECIZIA nr.217
din 10 aprilie 2024

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.67 alin.(3¹) lit.a)–c) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii

Publicată în Monitorul Oficial nr.520 din 04.06.2024

Marian Enache	președinte
Mihaela Ciochină	judecător
Cristian Deliorga	judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	judecător
Livia-Doina Stanciu	judecător
Elena-Simina Tănăsescu	judecător
Varga Attila	judecător
Valentina Bărbățeanu	magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.67 alin.(3¹) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii în integralitatea sa, a sintagmei „*au funcționat la o instanță de grad corespunzător celui necesar pentru ocuparea funcției de inspector judiciar*” din art.67 alin.(3¹) lit.a) din Legea nr.317/2004, a sintagmei „*care a funcționat la un parchet de grad corespunzător celui necesar pentru ocuparea funcției de inspector judiciar*” cuprinsă în art.67 alin.(3¹) lit.b) din Legea nr.317/2004, precum și a prevederilor art.67 alin.(3¹) lit.c) din Legea nr.317/2004, excepție ridicată de Mihai Bogdan Mateescu în Dosarul nr.169/46/2019 al Curții de Apel Pitești – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr.885D/2019.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 30 ianuarie 2024, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când, în temeiul prevederilor art.57 și ale art.58 alin.(3) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, pentru o mai bună studiere a problemelor ce au format obiectul dezbaterii, Curtea a amânat pronunțarea pentru data de 21 februarie 2024, apoi pentru 6 martie 2024, termen preschimbat pentru data de 7 martie 2024, când, pentru o mai bună studiere a problemelor ce au format obiectul dezbaterii, a amânat pronunțarea pentru 19 martie 2024 și apoi pentru 10 aprilie 2024, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 4 aprilie 2019, pronunțată în Dosarul nr.169/46/2019, **Curtea de Apel Pitești – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.67 alin.(3¹) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii în integralitatea sa, a sintagmei „*au funcționat la o instanță de grad corespunzător celui necesar pentru ocuparea funcției de inspector judiciar*” din art.67 alin.(3¹) lit.a) din Legea nr.317/2004, a sintagmei „*care a funcționat la un parchet de grad corespunzător celui necesar pentru ocuparea funcției de inspector judiciar*” cuprinsă în art.67 alin.(3¹) lit.b) din Legea nr.317/2004, precum și a prevederilor art.67 alin.(3¹) lit.c) din Legea nr.317/2004**, excepție ridicată de Mihai Bogdan Mateescu într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii de suspendare a unor dispoziții din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului pentru numirea în funcție a inspectorului-șef al Inspecției Judiciare, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.1074/2018.

4. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține, în esență, că art.67 alin.(3¹) din Legea nr.317/2004, care vizează componența comisiei de concurs pentru desemnarea inspectorului-șef al Inspecției judiciare, introdus prin Legea nr.234/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, este neconstituțional, întrucât în cadrul acestei comisii pot fi numiți doar anumiți membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, deși toți membrii acestuia au statut și rang egal. Se arată că un membru al Consiliului Superior al Magistraturii nu poate fi disociat de acest organ colegial de rang constituțional, întrucât s-ar muta centrul decizional la un nivel mai redus decât majoritatea îndrituită să ia decizii în mod organizat. Totodată, se critică faptul că validarea rezultatelor concursului se realizează de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, la care

participă și membrii comisiei de concurs, astfel că aceștia vor analiza respectarea legii în ceea ce privește organizarea și desfășurarea concursului inclusiv de către ei înșiși, ceea ce contravine art.1 alin.(5) din Constituție.

5. Așadar, potrivit art.67 alin.(3¹) din Legea nr.317/2004, membrii Consiliului Superior al Magistraturii care nu au funcționat la o instanță de grad corespunzător celui necesar pentru ocuparea funcției de inspector judiciar nu pot face parte din comisie, fiind încălcate dispozițiile art.16 și 133 din Constituție. O asemenea condiționalitate nu este justificată obiectiv, membrii aleși ai Consiliului Superior al Magistraturii având statut și vot egal, indiferent de instanțele de la care provin, așa cum a reținut și Curtea Constituțională în Decizia nr.61 din 13 februarie 2018. Se critică și vocația pe care textul de lege menționat o recunoaște membrilor aleși desemnați din partea societății civile pentru a face parte din comisie, în timp ce unii membri aleși din partea judecătorilor nu se pot înscrie pentru a fi desemnați în comisia în discuție. Se susține că nu este justificată obiectiv excluderea unor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii de la posibilitatea participării în această comisie de concurs.

6. Întrucât textul de lege criticat impune condiția ca toți membrii Consiliului Superior al Magistraturii să fi funcționat la anumite instanțe, sunt negate beneficiile gradului profesional obținut în condițiile legii. Norma criticată acordă mai multe drepturi reprezentanților societății civile în Consiliul Superior al Magistraturii decât unor membrii aleși de magistrați, care participă la activitatea din secțiile și din Plenul Consiliului Superior al Magistraturii și judecă acțiuni disciplinare. În ceea ce privește art.67 alin.(3¹) lit.c) din Legea nr.317/2004, se susține că încalcă art.133 alin.(2) lit.b) teza finală din Constituție, care impune participarea reprezentanților societății civile numai la lucrările în plen.

7. **Curtea de Apel Pitești – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată. În acest sens, arată că textele de lege criticate creează o diferențiere între membrii Consiliului Superior al Magistraturii din perspectiva atribuțiilor acestora, respectiv a posibilității de participare în comisie, întrucât condiționează această participare de gradul corespunzător celui necesar pentru ocuparea funcției de inspector judiciar. Deși nu consacră expres egalitatea dintre membrii magistrați ai Consiliului Superior al Magistraturii, Constituția prevede un regim unitar pentru această categorie, pe care o diferențiază de alți membri, cum sunt cei 2 reprezentanți ai societății civile, care participă numai la lucrările în plen, precum și de ministrul justiției, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, care, în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și a procurorilor, nu au drept de vot. Art.133 din Constituție consacră rolul Consiliului Superior al Magistraturii de garant al independenței justiției, ceea ce a necesitat constituirea Consiliului Superior al Magistraturii pe bază de reprezentativitate, care își pierde relevanța în ipoteza în care anumiți reprezentanți nu pot participa în comisia de concurs în discuție. Or, statutul și atribuțiile celor 14 membri magistrați aleși în adunările generale ale magistraților și validați de Senat nu pot fi diferențiate pe criterii care țin de gradul profesional sau de efectivă funcționare la o anumită instanță, fiind afectate prevederile art.1 alin.(5) și ale art.133 alin.(1) și (2) din Constituție. În ceea ce privește art.67 alin.(3¹) lit.c) din Legea nr.317/2004, instanța arată că, în condițiile în care Legea fundamentală permite participarea reprezentanților societății civile numai la lucrările în plen, conform art.133 alin.(2) lit.b) din Constituție, nu este posibilă participarea acestora în alte forme, mai restrânse.

8. Potrivit prevederilor art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Avocatul Poporului** apreciază, în esență, că textele de lege criticate nu contravin dispozițiilor din Legea fundamentală invocate în motivarea excepției de neconstituționalitate.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, precum și ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă, potrivit încheierii de sesizare, dispozițiile art.67 alin.(3¹) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, în integralitatea sa, sintagma „care au funcționat la o instanță de grad corespunzător celui necesar pentru ocuparea funcției de inspector judiciar” din art.67 alin.(3¹) lit.a) din Legea nr.317/2004, sintagma „care a funcționat la un parchet de grad corespunzător celui necesar pentru ocuparea funcției de inspector

judiciar” cuprinsă în art.67 alin.(3¹) lit.b) din Legea nr.317/2004, precum și prevederile art.67 alin.(3¹) lit.c) din Legea nr.317/2004, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.628 din 1 septembrie 2012, care, la data ridicării excepției, aveau următorul cuprins:

- Art.67 alin.(3¹): „*Componenta comisiei de concurs este următoarea:*

a) 3 membri judecători, care fac parte din Secția pentru judecători și au funcționat la o instanță de grad corespunzător celui necesar pentru ocuparea funcției de inspector judiciar, desemnați de Secția pentru judecători;

b) un membru procuror, care face parte din Secția pentru procurori și a funcționat la un parchet de grad corespunzător celui necesar pentru ocuparea funcției de inspector judiciar, desemnat de Secția pentru procurori;

c) un membru al Consiliului Superior al Magistraturii, reprezentant al societății civile, desemnat de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii”.

13. Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii a fost abrogată expres prin art.96 alin.(4) din Legea nr.305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1105 din 16 noiembrie 2022, noua reglementare în materie schimbând soluția legislativă criticată în cauză. Având în vedere însă cele statuate de Curtea Constituțională prin Decizia nr.766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.549 din 3 august 2011, dispozițiile de lege supuse controlului de constituționalitate pot fi analizate, chiar dacă acestea nu mai sunt în vigoare, întrucât produc efecte juridice în litigiul în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

14. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor cuprinse în art.1 alin.(4) și (5) privind principiul separației puterilor în stat și principiul legalității, art.16 privind principiul egalității, art.133 privind rolul și structura Consiliului Superior al Magistraturii și art.134 privind atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii. Se invocă, de asemenea, și încălcarea dispozițiilor art.14 privind interzicerea discriminării din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă, în ceea ce privește admisibilitatea acesteia, că prin Sentința din 4 aprilie 2019, Curtea de Apel Pitești – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a respins cererea de suspendare a Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr.1074/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului pentru numirea în funcție a inspectorului-șef al Inspecției Judiciare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1047 din 10 decembrie 2018, astfel că excepția de neconstituționalitate este admisibilă, în considerarea celor statuate în jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia, atunci când excepția este ridicată în cursul soluționării unei cereri de suspendare a unui act administrativ, este admisibilă doar dacă a fost respinsă în mod definitiv, întrucât în caz de admitere textele criticate nu mai produc efecte juridice [a se vedea, în acest sens, de exemplu, Decizia nr.756 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.110 din 11 februarie 2015, sau Decizia nr.374 din 2 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.504 din 5 iulie 2016].

16. Pentru analiza prezentei excepții de neconstituționalitate, Curtea apreciază ca fiind utilă o analiză a evoluției legislative în ceea ce privește organizarea comisiei/comisiilor pentru concursul pentru ocuparea funcției de inspector-șef al Inspecției Judiciare, în condițiile în care critica vizează forma Legii nr.317/2004 rezultată în urma modificărilor și completărilor aduse prin Legea nr.234/2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.850 din 8 octombrie 2018.

17. Astfel, anterior intrării în vigoare a Legii nr.234/2018, concursul pentru desemnarea inspectorului-șef al Inspecției Judiciare se desfășura în conformitate cu Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului pentru numirea în funcție a inspectorului-șef și a inspectorului-șef adjunct ai Inspecției Judiciare, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.159/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.184 din 21 martie 2012.

18. Potrivit art.2 alin.(4) din regulamentul menționat, în cadrul concursului, candidații susțineau o probă constând în prezentarea unui proiect referitor la exercitarea atribuțiilor specifice funcției pentru care candidează și o probă scrisă privind managementul, comunicarea și resursele umane, evaluarea capacității candidatului de a lua decizii și de a-și asuma răspunderea, precum și verificarea rezistenței la stres și un test psihologic. Această probă scrisă avea două componente: testarea psihologică și testarea scrisă a cunoștințelor privind managementul, comunicarea și resursele umane. Art.8 alin.(1) din Legea nr.317/2004 prevedea modul de alcătuire a comisiei de concurs pentru proba constând în prezentarea proiectului, aceasta fiind compusă din: 3 formatori ai Institutului Național al Magistraturii, specialiști în management, organizare judiciară și comunicare, propuși de Institutul Național al Magistraturii; un judecător de la Înalta Curte de Casație și Justiție și un procuror de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, desemnați de colegiile de conducere. Potrivit art.9 alin.(1) din aceeași lege, comisia de elaborare a subiectelor pentru testarea scrisă, precum și cea

de corectare erau formate din câte 3 formatori ai Institutului Național al Magistraturii, specialiști în management, organizare judiciară și comunicare. Toate aceste comisii de concurs erau numite de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea Direcției resurse umane și organizare, așa cum prevedea art.7 alin.(1) din regulamentul mai sus menționat.

19. În actuala reglementare, în vigoare începând cu data de 16 decembrie 2022, art.70 din Legea nr.305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1105 din 16 noiembrie 2022, prevede că pentru concursurile organizate pentru ocuparea posturilor de inspector-șef și inspector-șef adjunct se constituie comisia de organizare a concursului, comisia de examinare și comisia de soluționare a contestațiilor, iar membrii acestora sunt numiți prin hotărâre a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii [art.70 alin.(1)-(3) din Legea nr.305/2022].

20. Pentru proba constând în prezentarea proiectului referitor la exercitarea atribuțiilor specifice funcției pentru care se organizează concursul și pentru proba scrisă tip grilă se constituie o singură comisie de examinare, compusă din 2 judecători ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, 2 procurori din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcției Naționale Anticorupție sau Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și un specialist în management, comunicare și resurse umane [art.70 alin.(5) din Legea nr.305/2022]. Pentru soluționarea contestațiilor formulate de candidați împotriva rezultatelor la proba constând în prezentarea proiectului referitor la exercitarea atribuțiilor specifice funcției și la proba scrisă tip grilă se constituie o singură comisie de soluționare a contestațiilor, în mod similar cu cea de examinare [art.70 alin.(8) din Legea nr.305/2022].

21. Curtea observă, așadar, că doar în perioada 11 octombrie 2018 – 16 decembrie 2022, adică sub acțiunea modificărilor operate asupra Legii nr.317/2004 prin Legea nr.234/2018, comisia de concurs pentru funcția de inspector-șef al Inspecției Judiciare a fost formată direct din membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, pe când anterior, iar apoi ulterior, până în prezent, comisiile de examinare, respectiv de soluționare a contestațiilor au fost/sunt formate din persoane care nu fac parte din Consiliul Superior al Magistraturii, dar care erau/sunt desemnate de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, urmând ca rezultatele concursului să fie validate, de asemenea, de plenul acestuia.

22. Autorul excepției de neconstituționalitate critică felul în care se compune comisia de concurs pentru numirea în funcție a inspectorului-șef al Inspecției Judiciare, sub imperiul Legii nr.234/2018 de modificare a Legii nr.317/2004, din anumiți membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, alți membri fiind excluși *de plano*, prin însăși modalitatea prin care legea prevedea compunerea acestei comisii.

23. Față de criticile formulate, Curtea reține că, potrivit prevederilor art.133 alin.(2) din Constituție, reluate în art.1 din Legea nr.317/2004, Consiliul Superior al Magistraturii este alcătuit din 19 membri, din care: 9 judecători și 5 procurori, aleși în adunările generale ale judecătorilor și procurorilor, care compun cele două secții ale Consiliului Superior al Magistraturii, una pentru judecători și una pentru procurori; 2 reprezentanți ai societății civile, specialiști în domeniul dreptului, care se bucură de înaltă reputație profesională și morală, aleși de Senat; președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, ministrul justiției și procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, care sunt membri de drept ai Consiliului Superior al Magistraturii.

24. Art.4 și 5 din Legea nr.317/2004 detaliază componența Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, respectiv a celei pentru procurori, după cum urmează: Secția pentru judecători este alcătuită din 2 judecători de la Înalta Curte de Casație și Justiție; 3 judecători de la curțile de apel; 2 judecători de la tribunale; 2 judecători de la judecătorii. Secția pentru procurori este alcătuită din un procuror de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, de la Direcția Națională Anticorupție sau de la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism; un procuror de la parchetele de pe lângă curțile de apel; 2 procurori de la parchetele de pe lângă tribunale; un procuror de la parchetele de pe lângă judecătorii.

25. Comisia de concurs a cărei componență este criticată în cauză este formată din următorii membri ai Consiliului Superior al Magistraturii: 3 membri judecători, care au funcționat la o instanță de grad corespunzător celui necesar pentru ocuparea funcției de inspector judiciar [cel puțin tribunal, conform art.70 alin.(1) din Legea nr.317/2004]; un membru procuror, care a funcționat la un parchet de grad corespunzător celui necesar pentru ocuparea funcției de inspector judiciar [cel puțin parchetul de pe lângă tribunal, conform art.70 alin.(1) din Legea nr.317/2004]; un membru reprezentant al societății civile; [de asemenea, din această comisie face parte și un psiholog desemnat de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, care prezintă un raport consultativ, dar acesta nu face obiectul excepției de neconstituționalitate].

26. Curtea constată, așadar, că, în condițiile în care în componența Consiliului Superior al Magistraturii intră și 2 judecători de la judecătorii, precum și un procuror de la parchetele de pe lângă judecătorii, aceștia vor fi excluși perpetuu de la posibilitatea de a fi desemnați în cadrul comisiei de

concurs în discuție, în sistemul instituit prin Legea nr.234/2018, de vreme ce textul criticat impune condiția ca judecătorii și procurorii membri ai comisiei să fi funcționat cel puțin la tribunal.

27. Mai mult decât atât, din textul legal criticat rezultă că această funcționare trebuie să fie efectivă, deși Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.826 din 13 septembrie 2005, permite promovarea pe loc în gradul profesional imediat superior, dacă sunt îndeplinite anumite condiții de vechime (7 ani vechime în funcția de judecător sau procuror, pentru promovarea în funcțiile de judecător de tribunal / procuror la parchetul de pe lângă tribunal; 10 ani vechime în funcția de judecător sau procuror, pentru promovarea în funcțiile de judecător de curte de apel și procuror la parchetul de pe lângă aceasta; 10 ani vechime în funcția de judecător sau procuror, pentru promovarea în funcția de procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție).

28. Este adevărat că art.7 alin.(1) din Legea nr.317/2004 a fost modificat prin Legea nr.234/2018 în sensul că membrii Consiliului Superior al Magistraturii se aleg din rândul judecătorilor și procurorilor numiți de Președintele României, cu o vechime de cel puțin 7 ani în funcția de judecător sau procuror definitiv și care nu au fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani [anterior modificării, Legea nr.317/2004 prevedea doar că membrii Consiliului Superior al Magistraturii se aleg din rândul judecătorilor și procurorilor numiți de Președintele României, fără să introducă vreo altă condiție]. Totuși, textul menționat nu face distincție după cum aceștia au funcționat sau nu în mod efectiv la acea instanță, astfel că este posibil ca adunările generale ale judecătorilor/procurorilor să aleagă în Consiliul Superior al Magistraturii membri care să provină dintre cei care dețin un grad profesional superior, obținut în urma promovării concursului corespunzător, dar fără să fi funcționat efectiv la acea instanță.

29. Ca atare, le va fi blocată posibilitatea legală de a fi desemnați în componența comisiei de concurs criticate nu doar judecătorilor/procurorilor care sunt membri ai Consiliului Superior al Magistraturii și au rang de judecătore/parchet de pe lângă judecătore, ci și celor care au rang de tribunal sau curte de apel, dar nu au funcționat efectiv la acele instanțe.

30. Apare, așadar, o diferențiere nejustificată între membrii Consiliului Superior al Magistraturii, deși în interiorul acestei autorități toți membrii se bucură de un statut egal. Această poziție egală a fost subliniată – din perspectiva modului de alegere a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii – nu doar de Curtea Constituțională în jurisprudența sa (Decizia nr.61 din 13 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.204 din 6 martie 2018), ci și de Comisia de la Veneția, care, în Opinia asupra Proiectului de inițiativă de revizuire a Constituției, adoptată de în cea de-a 98-a Sesiune plenară, Veneția, 21-22 martie 2014, punctul 190, a arătat că, de vreme ce Consiliul Superior al Magistraturii este menținut, în structura sa constituțională, ca organism unic, reprezentativ pentru ambele ramuri ale magistraturii, vocația de a fi ales președinte trebuie să aparțină, în egală măsură, oricăruia dintre judecători sau procurori, fără distincție.

31. Prin Decizia nr.61 din 13 februarie 2018, mai sus citată, paragrafele 137 și 138, Curtea Constituțională a statuat, referindu-se la alegerea președintelui Consiliului Superior al Magistraturii exclusiv dintre membrii provenind din rândul judecătorilor, că atât timp cât Constituția reglementează, la art.133 alin.(1), Consiliul Superior al Magistraturii ca reprezentant, în egală măsură, al celor două ramuri ale magistraturii – judecătorii și procurorii – și garant, în această calitate, al independenței justiției – în componența sa referitoare la autoritatea judecătorească, respectiv instanțele judecătorești și Ministerul Public –, legea organică nu poate institui o diferențiere, în cadrul aceleiași categorii a magistraților aleși membri ai Consiliului, sub aspectul vocației de a fi ales ca președinte al Consiliului Superior al Magistraturii doar în privința judecătorilor, membri aleși ai Consiliului. Această opțiune a legiuitorului organic este incompatibilă cu prevederile art.16 și ale art.133 alin.(3) din Legea fundamentală. Totodată, Curtea a observat că, urmare a noii filosofii a legiuitorului organic, rezultă că procurorii sunt excluși de la dreptul de a vota pentru alegerea președintelui Consiliului Superior al Magistraturii în calitatea sa de conducător și reprezentant al Consiliului, deoarece aceștia nu fac parte din adunarea electivă pentru alegerea președintelui Secției pentru judecători, care este președintele de drept al Consiliului Superior al Magistraturii, iar judecătorii sunt excluși de la procedura de alegere, prin vot, a vicepreședintelui CSM. Or, președintele și vicepreședintele Consiliului Superior al Magistraturii reprezintă organele de conducere comune ce vizează Consiliul Superior al Magistraturii ca entitate unitară și unică, reprezentantă atât a judecătorilor, cât și a procurorilor.

Curtea reamintește și cele reținute prin Decizia nr.1059 din 14 noiembrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.860 din 17 decembrie 2007, prin care a statuat că dispozițiile art.10 alin.(5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.27/2006 privind salarizarea și alte drepturi ale judecătorilor, procurorilor și altor categorii de personal din sistemul justiției sunt neconstituționale întrucât instituie un tratament juridic diferit - salarizarea - unor persoane care se află în aceeași situație juridică - membri aleși ai Consiliului Superior al Magistraturii -, fără a avea o justificare obiectivă și rațională. În acest sens, Curtea a reținut că, potrivit Constituției și Legii nr.317/2004, dintre cei 19 membri

ai Consiliului Superior al Magistraturii, 14 sunt membri aleși în adunările generale ale magistraților. Astfel, diferențierea în ceea ce privește salarizarea în cadrul acestei categorii - și anume, membri aleși - în funcție de activitatea permanentă sau nepermanentă pe care aceștia o desfășoară în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii este de natură să încalce principiul egalității în fața legii, consacrat constituțional prin art.16 alin.(1).

32. Raționamentul care a stat la baza concluziilor Curții Constituționale mai sus prezentate poate fi aplicat *mutatis mutandis* și în cauza de față, ideea identității de statut al membrilor Consiliului Superior al Magistraturii menținându-se în tot ceea ce ține de exercitarea atribuțiilor sale în scopul îndeplinirii rolului pe care Legea fundamentală i l-a conferit, acela de a asigura independența justiției.

33. Prin urmare, Curtea constată că este neconstituțională eliminarea/ excluderea dintre membrii Consiliului Superior al Magistraturii care au vocația de a fi desemnați în cadrul comisiei de concurs pentru ocuparea funcției de inspector-șef al Inspecției Judiciare a acelor judecători care, potrivit art.67 alin.(3¹) lit.a) și b) din Legea nr.317/2004, nu au funcționat la o instanță/parchet de grad corespunzător celui necesar pentru ocuparea funcției de inspector judiciar [cel puțin tribunal/parchet de pe lângă tribunal].

34. De asemenea, sunt neconstituționale prevederile art.67 alin.(3¹) lit.c) din Legea nr.317/2004, care stabilesc că în componența comisiei amintite intră și un membru al Consiliului Superior al Magistraturii reprezentant al societății civile, desemnat de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii. Aceste dispoziții contravin în mod evident art.133 alin.(2) lit.b) teza a doua din Constituție, care prevede în mod explicit că cei 2 reprezentanți ai societății civile membri ai Consiliului Superior al Magistraturii participă numai la lucrările în plen. Ca atare, Legea fundamentală circumstanțiază în mod inechivoc sfera de implicare a acestora, permițându-le doar participarea la lucrările plenului Consiliului Superior al Magistraturii, nu și în alte formațiuni organizate în cadrul acestuia.

35. În fine, Curtea apreciază că sunt întemeiate și criticile autorului excepției care vizează modul de alcătuire a comisiei analizate din perspectiva faptului că membrii acesteia vor participa, de asemenea, și la ședința plenului Consiliului Superior al Magistraturii în cadrul căreia se va lua în discuție validarea rezultatelor concursului, astfel cum acestea au fost stabilite de comisia de concurs. Se ajunge astfel la situația în care cei 5 membri ai comisiei de concurs vor analiza rezultatul propriei lor activități desfășurate în cadrul comisiei de concurs, contrar art.1 alin.(5) din Constituție, care, consacrand obligativitatea respectării legilor, presupune implicit și o verificare obiectivă și imparțială a respectării acestora. Or, așa cum a statuat Curtea Constituțională în jurisprudența sa, trebuie evitate situațiile în care o persoană devine judecătorul propriei cauze - *Nemo debet esse iudex in causa sua* [a se vedea, *mutatis mutandis*, Decizia nr.685 din 7 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr.1021 din 29 noiembrie 2018, paragraful 135].

36. Un astfel de viciu de neconstituționalitate afectează în întregime prevederile criticate, pentru că pune în discuție nu doar sintagmele referitoare la instanța/parchetul la care aceștia au funcționat, ci însăși ideea de componere a comisiei de concurs din membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, indiferent de specificitățile acestora, care participă deopotrivă, atât la stabilirea rezultatelor concursului, cât și la validarea lor.

37. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.1-3, al art.11 alin.(1) lit.A.d) și al art.29 din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Mihai Bogdan Mateescu în Dosarul nr.169/46/2019 al Curții de Apel Pitești – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art.67 alin.(3¹) lit.a)–c) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Curții de Apel Pitești – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 10 aprilie 2024.